

Edward Sapir
a
Benjamin Lee Whorf

PLIN041

{ Pavla Benetínová
Dana Hlaváčková

}

Edward Sapir

- 1884–1939
- americký jazykovědec a antropolog
- považován za jednoho ze zakladatelů amerického strukturalismu (deskriptivismu)
- jeden ze zakladatelů **etnolingvistiky**
- žák F. Boase
- vynikající znalec indiánských jazyků

Názory Edwarda Sapira

1. Mateřský jazyk je na jedné straně společenský výtvar, který *odráží objektivní realitu*, na druhé straně systém, v němž od útlého dětství myslíme, *ovlivňuje náš způsob chápání vnějšího světa*.
2. Lidé vychovaní v různých jazykových prostředích *různě vnímají* okolní svět.
3. Lidé poznávají svět jen prostřednictvím některého jazyka, a proto světy, v nichž žijí různá společenství, jsou *různé světy*, nikoli týž svět popsánými různými etiketami.

Benjamin Lee Whorf

- 1897–1941
- americký lingvista a antropolog
- jeden ze zakladatelů etnolingvistiky
- žák E. Sapira, ovlivněn F. Boasem
- studoval indiánské jazyky (zejména kmen Hopi) a mayské písmo
- hlavní propagátor hypotézy Sapira a Worfa (či teorie jazykového relativismu)

Benjamin Lee Whorf

- porovnával jazyk kmene Hopi s vyspělými evropskými jazyky
  - různá zobecnění západního světa, jako čas, rychlost a hmota, nejsou pro konstrukci konzistentního obrázku vesmíru zásadní
  - např. evropské jazyky rozlišují systém tří základních časů (minulý, přítomný, budoucí), kdežto jazyk hopi vystačí se dvěma formami (dřívější, pozdější)

Etnolingvistika a teorie jazykového relativismu

- **Etnolingvistika**
  - zajímá se o jazyk určitých společenství
  - zkoumá především primitivní jazyky v souvislosti s myšlením a kulturou těchto jazykových společenství
- 30. léta – hypotéza Sapira a Whorfa (= **teorie jazykového relativismu**)
  - tvrdí, že mateřský jazyk má zásadní význam pro chápání vnějšího světa
  - pojetí reálného světa je vystavěno na jazykových zvyklostech konkrétní dané komunity
  - člověk, jehož mateřským jazykem je např. čeština, bude mít jiné kulturní zázemí a představu o vnějším světě než např. příslušník některého indiánského kmene
  - názor většiny antropologů a lingvistů je dnes skeptický, protože myšlení není zcela redukovatelné pouze na jazyk a řada významů může být vyjádřena neverbálními či mimojazykovými prostředky

Zdroje

- J. Černý – Dějiny lingvistiky (kapitoly 10.2, 18.7 a 18.8)
- J. Peregrin – Filozofie pro normální lidi (st. 41, 42)
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Edward Sapir](http://cs.wikipedia.org/wiki/Edward_Sapir)
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Benjamin Lee Whorf](http://cs.wikipedia.org/wiki/Benjamin_Lee_Whorf)
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Sapir-Whorfova hypot%C3%A9za](http://cs.wikipedia.org/wiki/Sapir-Whorfova_hypot%C3%A9za)